



Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: **Böszörmény Zoltán**
Cím: **Éjjel a hőemberek között**

Forrás: **A Nép**

Bp

(Hely)

1924. 1. 1.

(Idő)

(Köt. v. füzet)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

361.1

Hely

Idő

"1924"

Személy

Helyszám

Éjjel a hőemberek között...

Élet — és halál a hóban — Hivalkodnak a bűnös ablakszemek — A komor menet — Tízezer korona és megfagyás utána — Rosszabb a halálnál

— A NÉP tudósítójától —

A Lipótvárosban ragyognak a lámpák a téli estében és csillog a sok megfagyott fehér hó. A sok autó és barkocsi széhesen gördül a fagyos, tapadó hóban. Az autókban kámpós orrok, ravaszul sunyító, apró sémi-szemek pislogatnak. A Fűrde-utca, Bálvány- és Sas-utca környékén világítva ragyognak a dermesztő, fekete éjszakában a nyolc- és tizenhatszobás lakások ablakai. Fent, az ablakok mögött, a meleg, perzsaszőnyegekkel és káprázatos csillárokkal pazarul berendezett szobákban dörböl a világító, kiválasztott fajta. A hatalmas paloták sok, tágas szobájában keleti, mesebeli fényben, melegben, pompában mit sem éreznek a dermesztő, vad fagyról, halálról, éhségről, pusztulásról. Nekik nem kell egy percig sem kint lenni a halálos fagyban, legföljebb csak addig, amíg beszélnek a bársonyüléses autókba. Ehhez nincs érzékük. Igen, a Lipótváros karvalyosra ragadozóinak nincsen érzékük a nyomor, a megfagyás iránt, csak a siberelés, az áldozat iránt. Vig kacagásként duhajkodik lopott életük a szörnyűsége nyomortenger közepén.

A komor menet

Nem jut eszébe senkinek sem, hogy kifelé nézve az ablakon az

éjszta, 16 fohos csikorgó éjszaka, ahol komor menetként, megdermedve, rongyosan, éhesen, roskadozó térdakkal munkálkodnak az éjszakai szomorú hólapátolók.

Hosszu sorban tolja az egyik részük a hóval telerakott képkereket kis vaskocsát, míg a másik rész gépiesen lapátolja a havat. Nézegetem a félig megfagyott, rongyos lapátoló embereket. A felénk vicsorogókat. Kézdőbe vannak csavarva, egy kis bityu van az oldalára kötve többnek. A kezükkel tartják benne. Az elvárt, rongyos bakancsból kilóg a lábuk. Tépette, rongyosan, részletekben lóg róla a ruházatuk. Kesztyűt szintén keveset lehet látni, de ezek is csak rongyosmók.

Tízezer korona...

A felügyelőjük ott sűrű-fereg közöttük, rugatja őket, irányítja a munkát. Nagybanjusz, idősebb bácsi. Szívesen, érdeklődve beszél.

Negyvenhat ember dolgozik a kezem alatt. Van kérem közöttük mindenféle fajta, a legtöbb munkanélküli napszámos, de van inaros, sőt volt hivatalnok is. Tízezer koronát kapnak nyolc órai hólapátolásért. Bizony ez semmi ehhez a munkához képest, de én is csak ennyit kapok a felügyeletért.

— Most nem kapnak, — kértem az öregőt.

— De igen, egy kis megfagyás is jár hozzá ráadásul, no, de hiszen ez nem esoda, mert nyolc óra alatt egész bátran meg lehet fagyatni az utcán ilyen szörnyű hidegben.

Lefagyott a keze

Rettentős a sorsuk ezeknek a rongyokba burkolt, szegény embereknek. Amint beszélgetek velük, az arcukról leír a szenvedés, a nyomorúság. Az egyik öreg, zömök kis magyar, elkeseredetten panaszkodik a szörnyű helyzetét. Hét apró gyermeke van. A külső periferiákon lakik valahol Kispest felől egy szükség-lakásban, egy nyomorúságos kis medves, dohos oduban. Négy gyermeke már súlyosan tüdővésztes a nyomorúságtól, a többi pedig szintén hasonló egészségnél örövend. Mire hazér, nem tudja, hogy ő fog-e megfagyatni addig, vagy a gyermekei.

— Itt bezugorog az éjszaka nem fagyhat meg — és a kis öreg felmutatott a fényes ablakokra. — Ezek nem lesznek tüdővésztesek sem, inkább a guta üti meg őket a sok jó ételtől, meg a sok autóbakancsától.

Nagy kiabálásra lettem figyelmes. Az egyik asszony (mert van közöttük női hólapátoló munkás is) a síkos hóban, a nehéz kocsi-val birkózva, összeroskadt. A robogó kocsi majdnem legázolta. A járdáról egy bátor keresztény öregasszony sikoltva ugrott a lovak elé, hogy megakadályozza a szerencsétlenséget. De majdnem ő lett az áldozat.

bernek befagyott mind a két keze. Jajgatott a szerencsétlen egy helyben és topogott. Mi mondtuk neki egyre, hogy szaladjon csak a Dunáig, meg vissza, de nem fogadott szót a szegény. Nem tudta már, hogy mit csináljon, hát csak jajgatott.

— Nincs már egészség, élet a mai fiatalságban. Ha megszűnik két deci bort, már részeg lesz tőle.

Rosszabb a halálnál

Távolabb egy intelligensarcu embert vettem észre. Elgondolkodva, fásultan lapátolta a havat. Valamikor állami hivatalnok volt, egyetemre is járt, filozófiát hallgatott. Régi nemesi családból származik. Most szörnyű rongosként, mint toprongyos koldus, árnyék lapátolja dermedten a havat. Mély barázdás, ólomszíni, szörrel sűrűn benőtt az arca. Nem igen szól, csak egy-két szót, de ezekből is meg lehet állapítani, hogy az élete egy rémregény. Egyetlen boldogsága csak az, hogy már nincsen családja. Ez az egy vigasztalja. Magával már nem törődik semmit.

Remegő álnakkal tolja a nehéz hóval rakott taligát. Minden pillanatban attól félek, hogy egyszerre csak, mint egy sötét, bus árnyék, eltűnik szemem elől a végkony, átlátszó alakja, egyesül a téli sötéttel. A hangja oly halk és rekedten krakogó:

— Nem élet ez, kérem, de még nem is halál. Rosszabb ez a halálnál is.

Dr. Böszörmény Zoltán